

Π.3.2.5 *Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης*

Νεοελληνική Γλώσσα

Δ' Δημοτικού

Τίτλος:

«Εμένα με νοιάζει»

Συγγραφή: ΜΙΧΑΛΑΚΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Εφαρμογή: ΜΙΧΑΛΑΚΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Θεσσαλονίκη 2012**

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΠΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: I. N. KAZAZΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ:

Π.3.2.5. **Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης**

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων, Πολιτισμού
& Αθλητισμού

MIS: 296579 – MIS: 296579 – Π.3.2.5: Πιλοτική εφαρμογή σεναρίων

Δ Δημοτικού «Εμένα με νοιάζει»
Σελίδα 2 από 21

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Tίτλος

Εμένα με νοιάζει

Εφαρμογή σεναρίου

Κατερίνα Μιχαλάκου

Δημιουργία σεναρίου

Κατερίνα Μιχαλάκου

Διδακτικό Αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Tάξη

Δ' Δημοτικού

Σχολική μονάδα

8ο Δημοτικό Σχολείο Πατρών

Χρονολογία

Νοέμβριος 2012

Διδακτική / Θεματική ενότητα

4^η ενότητα του βιβλίου της Γλώσσας Δ' Δημοτικού, «Εμένα με νοιάζει»

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα Γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Εικαστικά

Μελέτη Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αγωγή

Χρονική Διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 14–16 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: Αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων

II. Εικονικός χώρος

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

- Εξοικείωση με την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία·
- εξοικείωση με το διαδίκτυο·
- εξοικείωση με τα βασικά προγράμματα γενικού και εκπαιδευτικού λογισμικού.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

To σενάριο στηρίζεται

Κατερίνα Μιχαλάκου, Εμένα με νοιάζει, Νεοελληνική Γλώσσα Δ' Δημοτικού

To σενάριο αντλεί

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κεντρικός θεματικός άξονας του σεναρίου είναι το περιβάλλον. Βασική επιδίωξή του αναφορικά με τη μαθησιακή του αξία είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον, η ενίσχυση της ομαδικότητας και της ομαδικής δράσης, καθώς και η εξοικείωσή τους με διάφορες μορφές ΤΠΕ μέσα από τη δυναμική των οποίων θα αναδείξουν την ταυτότητά τους στο πλαίσιο των νέων γραμματισμών.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Αφετηρία του σεναρίου είναι η προβολή δύο τραγουδιών με τη μορφή βίντεο: «[Humanity](#)» των Scorpions, και «[Earth Song](#)» του Michael Jackson. Εναλλακτικά, έναυσμα μπορεί να αποτελέσει το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου «στάση βροχοσταλίδων» («[Γλώσσα Δ' Δημοτικού](#)», σ. 58 και 61), όπου διαβάζοντάς το τα παιδιά έρχονται αντιμέτωπα με μια προβληματική κατάσταση, στην προκειμένη περίπτωση τη λειψυδρία.

Η θεματολογία γύρω από το περιβάλλον έχει πολύ συχνές αναφορές στα αναγνώσματα των παιδιών της ηλικίας αυτής, είτε πρόκειται για σχολικά εγχειρίδια ή άλλα. Αυτό είναι ένα πλεονέκτημα για την εφαρμογή του σεναρίου, εφόσον οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι με το θέμα και αισθάνονται άνετα να το προσεγγίσουν και να το αναλύσουν. Εξάλλου μέσα από το σενάριο αυτό θα κληθούν να δώσουν οι ίδιοι λύσεις και προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, γεγονός που θα τους κάνει πιο υπεύθυνους και ενσυνείδητους πολίτες.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ – ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον·
- να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τις αιτίες που προκαλούν επιβάρυνση στο περιβάλλον·
- να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τις συνέπειες που μπορεί να έχει η έλλειψη σεβασμού προς το περιβάλλον για τον άνθρωπο·
- να νιώσουν υπεύθυνοι/-ες για την προστασία του περιβάλλοντος·
- να αναπτύξουν ικανότητες να δουλεύουν ομαδικά·
- να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες μέσα από την ομαδικοσυνεργατική εργασία·
- να αποκτήσουν κριτικό στοχασμό πάνω σε κοινωνικά ζητήματα.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιχειρείται:

- να χρησιμοποιούν επιχειρήματα σε μια συζήτηση προκειμένου να πείσουν τους συνομιλητές τους·
- να ασκηθούν στην εύρεση συγκεκριμένων στοιχείων που τους ζητούνται μέσα από την ανάγνωση ενός κειμένου·
- να ανακαλύψουν ποια είναι τα δομικά στοιχεία μιας ανακοίνωσης·
- να δομούν ένα κείμενο ανακοίνωσης·
- να μάθουν να γράφουν συνθήματα/σλόγκαν·
- να μάθουν για την έλλειψη κανονικότητας στην κλίση των προπαροξύτονων ουσιαστικών σε -ος·
- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους με λέξεις που έχουν σχέση με το περιβάλλον·

- να μάθουν τη μεταφορική σημασία των φράσεων «φουσκών τον λογαριασμό» και «στάση εργασίας».

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιχειρείται:

- να μάθουν να αναζητούν ένα αρχείο σε συγκεκριμένη τοποθεσία·
- να μάθουν να αποθηκεύουν ένα αρχείο·
- να μάθουν να αναζητούν τη σημασία άγνωστων λέξεων σε ηλεκτρονικά λεξικά·
- να μάθουν να αναζητούν πληροφορίες σε σώματα κειμένων·
- να μάθουν να φτιάχνουν μια αφίσα ή ένα σύνθημα με τη βοήθεια του υπολογιστή·
- να μάθουν να συγκεντρώνουν τα αποτελέσματα μιας έρευνας σε πίνακες για πιο αποτελεσματική επεξεργασία·
- να τοποθετούνται σε διάφορα κοινωνικά θέματα.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Aφετηρία

Ως αφετηρία του σεναρίου χρησιμοποιούνται δύο βίντεο-τραγούδια, το «[Humanity](#)» των Scorpions και το «[Earth Song](#)» του Michael Jackson, τα οποία είναι κατεβασμένα και αποθηκευμένα από τον εκπαιδευτικό σε φάκελο του μαθητή. Τα τραγούδια αυτά έχουν θέμα την καταστροφή του περιβάλλοντος, τις αιτίες που έχουν πιθανόν οδηγήσει σε αυτήν την καταστροφή καθώς και τις τραγικές της συνέπειες. Μια δεσμευση στον συγκεκριμένο τρόπο παρουσίασης της αφετηρίας είναι ότι η γλώσσα των τραγουδιών είναι η αγγλική. Για τον λόγο αυτό, ή έχει προηγηθεί ένα δίωρο διδασκαλίας των τραγουδιών αυτών στο μάθημα των αγγλικών ή η παρουσίαση συνοδεύεται από μετάφραση των στίχων. Παρόλη τη συγκεκριμένη δυσκολία, η αποκωδι-

κοποίηση του νοήματος των συγκεκριμένων βίντεο γίνεται μάλλον πολύ εύκολη και ταυτόχρονα ενδιαφέρουνσα υπόθεση εξαιτίας των πολύ δυνατών εικόνων που υπάρχουν σε αυτά.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το «περιβάλλον» ως θεματικός άξονας εκτός από την αναφορά του στη σχετική ενότητα του σχολικού εγχειριδίου απαντάται και σε άλλα γνωστικά αντικείμενα της τάξης αυτής. Αναφορικά με τη λειτουργικότητα της γλώσσας, η παραγωγή πολυτροπικών κειμένων, η εξοικείωση με την πρόσβαση σε πληροφορίες μέσω διαδικτύου, η κριτική στάση και διατύπωση σχολιασμού και απόψεων για το περιεχόμενο κειμένου καθώς και η επλογή και χρήση υλικού για τη διεξαγωγή έρευνας συνδέονται άμεσα και αποτελούν αντικείμενα του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών της Δ' τάξης.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

- Πρόσβαση σε μεγάλη ποσότητα πληροφοριών σε σχέση με τον συμβατικό τρόπο διδασκαλίας.
- πολυτροπικά κείμενα.
- οπτικοποίηση αποτελεσμάτων έρευνας που βοηθά στην κατανόηση και εμπέδωση της γνώσης.

Κείμενα

Τραγούδια

«Humanity», από τον δίσκο *Humanity-Hour 1*, στίχοι-μουσική Scorpions, Universal Music Enterprises, 2007.

«Earth Song», από τον δίσκο *HISStory, Past, Present and Future:Book I*, στίχοι-μουσική-ερμηνεία: Michael Jackson, Michael Jackson-David Foster-Bill Bottrell, 1995

Κείμενα

«[Στάση βροχοσταλίδων](#)», βιβλίο μαθητή *Γλώσσα Δ' Δημοτικού*, σ. 58-60.

«[Αέριοι ρυπαντές](#)», κείμενο του Κωνσταντίνου Συμεωνίδη στον [Δημοτικό Οργανισμό Υγείας και Κοινωνικών Θεμάτων](#).

«[Ατμοσφαιρική ρύπανση](#)», ανώνυμη ανάρτηση (26/4/2012) στο ιστολόγιο <http://ygeia.pblogs.gr>

«Τα φάρμακα ρυπαίνουν», άρθρο του Γιώργου Κιοσέ στην ιστοσελίδα www.iatronet.gr

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α' ΦΑΣΗ

1η & 2η διδακτική ώρα

Εξηγείται στα παιδιά ότι πρόκειται να παρακολουθήσουν δύο τραγούδια σε μορφή video και τους δίνεται η παρακάτω οδηγία:

1^η δραστηριότητα

Να καταγραφούν οι πιθανές αιτίες για την καταστροφή του περιβάλλοντος, καθώς και οι συνέπειες από την καταστροφή αυτή.

Οι μαθητές χωρίζονται σε τρεις ομάδες και κάθε ομάδα σε δύο επιμέρους, όπου οι μισοί μαθητές ασχολούνται με την καταγραφή των αιτιών και οι άλλοι μισοί σε κάθε ομάδα με την καταγραφή των συνεπειών. Η καταγραφή γίνεται μέσω του λογισμικού εννοιολογικής χαρτογράφησης Inspiration.

Μετά την προβολή των τραγουδιών, δίνεται στις ομάδες χρόνος ώστε να καταγράψουν τις δικές τους ιδέες.

Στη συνέχεια τα παιδιά ανοίγουν το σχολικό βιβλίο στη σελίδα 58 και διαβάζουν το κείμενο «[Στάση βροχοσταλίδων](#)». Δίνουμε τη δυνατότητα στους μαθητές να εμπλουτίσουν τη λίστα με τις αιτίες και τις συνέπειες για την καταστροφή του περιβάλλοντος, αν αισθάνονται ότι έχουν να συμπληρώσουν κάτι.

2^η δραστηριότητα

Ακολουθεί γλωσσική επεξεργασία των φράσεων «κάνω στάση εργασίας» και «φουσκώνω τον λογαριασμό» μέσω του [Δεξιού Κοινής Νεοελληνικής Τριανταφυλλίδη](#).

Οι μαθητές βρίσκουν και καταγράφουν και άλλες μεταφορικές σημασίες ιδιαίτερα με το ρήμα φουσκώνω:

Φουσκώνω τα μναλά κάποιου / φουσκώνω σα γάλος / φουσκωμένη τσέπη
και χρησιμοποιώντας κάποια ή κάποιες από τις φράσεις που βρήκανε συνθέτουν ένα μικρό κείμενο με ανάλαφρο περιεχόμενο για το ταμπλό του σχολείου, με σκοπό να εναισθητοποιήσουν και τους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου.

3η & 4η διδακτική ώρα

Προβάλλονται στον βιντεοπροβολέα διάφοροι τύποι ανακοινώσεων. Πρόκειται για κείμενα ανακοινώσεων που έχουν βρεθεί στο διαδίκτυο και έχουν επιλεγεί από τον εκπαιδευτικό ως αντιπροσωπευτικά είδη ανακοινώσεων (βλ. συνοδευτικά αρχεία). Γίνεται συζήτηση για το είδος του λόγου που υπηρετείται μέσα από τις ανακοινώσεις (αναφορικός λόγος), για την έκταση, το ύφος, τους συντάκτες και τους αποδέκτες.

3^η δραστηριότητα

Οι μαθητές δουλεύουν σε ομάδες και φτιάχνουν στο Word μια ανακοίνωση με τίτλο: «Στάση Βροχοσταλίδων». Χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που περιέχονται στους εννοιολογικούς χάρτες που έχουν φτιάξει σαν πηγή άντλησης πληροφοριών καθώς και τις γνώσεις που απόκτησαν για τη γλώσσα των ανακοινώσεων από την προβολή που προηγήθηκε.

5η & 6η διδακτική ώρα

4^η δραστηριότητα

Οι μαθητές διαβάζουν σιωπηρά τη συνέχεια του κειμένου «Στάση βροχοσταλίδων» από το σχολικό βιβλίο ([«Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού», σ. 61](#)), και επιστρέφουν και πάλι στο λογισμικό Inspiration, για να συμπληρώσουν μια νέα λίστα στα αρχεία τους με

τίτλο «προτάσεις». Οι μαθητές αφήνονται να επεξεργαστούν το θέμα αυτό και να ανταλλάξουν ιδέες και απόψεις για 8 λεπτά περίπου.

5^η δραστηριότητα: κατασκευάζω συνθήματα-σλόγκαν ή ζωγραφίζω για το περιβάλλον
Στη συνέχεια ανακοινώνεται στους μαθητές ότι πρόκειται να κατασκευάσουν διάφορα σλόγκαν για το περιβάλλον, τα οποία θα αναρτηθούν στους διαδρόμους του σχολείου, με σκοπό να εναισθητοποιήσουν και τους υπόλοιπους μαθητές. Τα σλόγκαν θα γίνουν με τη βοήθεια του περιβάλλοντος [Wordle](#). Τα συνθήματα αποθηκεύονται στους φακέλους των μαθητών και είναι έτοιμα για εκτύπωση.

Ένας άλλος τρόπος έκφρασης της ανάγκης των μαθητών να κοινωνήσουν τα αισθήματά τους για το περιβάλλον είναι αναμφισβήτητα και η ζωγραφική. Τα παιδιά ζωγραφίζουν στο Tuxpaint και φυλάσσουν τα αρχεία τους στον φάκελο μαθητή. Εναλλακτικά, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και το πρόγραμμα «Ζωγραφική», που υπάρχει στο μενού των προγραμμάτων.

Η κατασκευή συνθημάτων, η ζωγραφική και οι αναρτήσεις τους σε ταμπλό του σχολείου θα ενθουσιάσει τα παιδιά και θα κινητοποιήσει και τους κάπως αδιάφορους μαθητές. Επίσης, θα τους κάνει να νιώσουν υπεύθυνοι, εφόσον έχουν αναλάβει μια προβληματική κατάσταση στην οποία καλούνται να προτείνουν λύσεις.

6^η δραστηριότητα

Δίνεται στους μαθητές η εξής οδηγία:

Μέσα στον φάκελο «περιβάλλον» θα βρείτε έξι αρχεία με θέματα σχετικά με την επιβάρυνση του περιβάλλοντος. Κάθε ομάδα επιλέγει ένα αρχείο και, αφού επεξεργαστεί τις πληροφορίες του:

1. Συμπληρώνει τις λίστες με τις αιτίες / συνέπειες / προτάσεις που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη.
2. Καταγράφει όλα τα ουσιαστικά σε -ος που βρίσκει μέσα στα κείμενα

Εσκεμμένα, ο εκπαιδευτικός δεν μοιράζει τα αρχεία σε κάθε ομάδα, όπως θα μπορούσε να κάνει, για να αποφύγει τον θόρυβο και τη φασαρία μέσα στην τάξη. Αντιθέτως, δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να διαχειριστούν μόνοι τους αυτή τη μοιρασιά, ενδυναμώνοντας έτσι το συνεργατικό κλίμα μέσα στην τάξη και μειώνοντας ταυτόχρονα τις εντάσεις.

7^η δραστηριότητα

Αφού ολοκληρωθεί η παραπάνω εργασία, ζητείται από τους μαθητές να παρατηρήσουν αν υπάρχει κάποια έλλειψη κανονικότητας στην κλίση των υπό εξέταση ουσιαστικών. Αφού καταλήξουν στα συμπεράσματά τους, τους δίνονται οδηγίες να κατηγοριοποιήσουν τα ευρήματά τους σχετικά με την κλίση των παραπάνω ουσιαστικών. Η κατηγοριοποίηση γίνεται με τη δημιουργία πίνακα μέσα από το μενού του κειμενογράφου.

Τα κείμενα αυτά αποτελούν περιβάλλοντα πρακτικής γραμματισμού, αφού μέσω αυτών οι μαθητές αναζητούν πληροφορίες, συζητούν για την αξιοπιστία αυτών των πληροφοριών και γενικότερα εμπλέκονται σε μία δέσμη πρακτικών που στόχο έχουν την ανάδειξη του γενικότερου πλαισίου του γλωσσικού τους γραμματισμού.

Με τον τρόπο αυτό αναπτύσσονται δεξιότητες κριτικής, δημιουργικής και σύνθετης σκέψης, εφόσον καλείται ο μαθητής αρχικά να αποδομήσει τη γνώση διαμορφώνοντας ερωτήματα πάνω στα δεδομένα που έχει και στη συνέχεια να δημιουργήσει συσχετίσεις, να συγκρίνει, να αξιολογήσει και στο τέλος να κατηγοριοποιήσει.

Β' ΦΑΣΗ: ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

1η, 2η, 3η & 4η διδακτική ώρα

Προετοιμασία: Εργασία στην ολομέλεια αρχικά και κατόπιν σε ομάδες

Ο εκπαιδευτικός έχει επεξεργαστεί τις εργασίες των ομάδων που έχουν γίνει με το πρόγραμμα Inspiration και αφορούν τις αιτίες και τις συνέπειες της καταστροφής του

περιβάλλοντος καθώς και τις προτάσεις τους για να δοθεί μία λύση στο πρόβλημα και τις προβάλλει με προτζέκτορα μέσα στην τάξη, προκειμένου να αρχίσει μια συζήτηση και να καταγραφούν ερωτήσεις για το ερωτηματολόγιο που θα δοθεί στους μαθητές όλου του σχολείου.

Οι ομάδες έχουν τους υπολογιστές τους σε ετοιμότητα και σημειώνουν σε επεξεργαστή κειμένου τις πιθανές ερωτήσεις.

Η επεξεργασία και καταγραφή των ερωτήσεων θα εκταθεί αρκετά σε χρόνο αλλά το όφελος απ' αυτή τη διαδικασία είναι ανυπολόγιστο. Οι μαθητές γίνονται δημιουργοί σε μια πορεία διδασκαλίας που είναι αθέατη και αέρινη χάρη στην ευελιξία και την πλαστικότητα που τους δίνει η χρήση των νέων τεχνολογιών σπάζοντας έτσι τη μοναδικότητα του σχολικού βιβλίου. Ανακαλύπτουν τη γνώση δρώντας συμμετοχικά, γεγονός που τους επιτρέπει να κατανοήσουν πλήρως τις αξίες και τα οφέλη του διαλόγου. Τέλος, η διαδικασία αυτή θα τους βοηθήσει να αναπτύξουν νέες ταυτότητες, ώστε να επιβιώσουν και να δράσουν ως «εγγράμματοι» και κριτικά σκεπτόμενοι πολίτες.

Η σύνταξη του ερωτηματολογίου θα γίνει με τη βοήθεια του περιβάλλοντος Google Docs. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει έναν λογαριασμό Gmail, για να ενεργοποιήσει τη σύνταξη του ερωτηματολογίου. Στη συνέχεια ανοίγει το ερωτηματολόγιο σε κάθε ομάδα (ένας λογαριασμός, ένα ερωτηματολόγιο. Απλά δουλεύουν όλες οι ομάδες ταυτόχρονα.)

Το συγκεκριμένο περιβάλλον δίνει τη δυνατότητα παρουσίασης των αποτελεσμάτων στο Excel, γεγονός που κάνει την αναγνωσιμότητα και την επεξεργασία τους πολύ πιο εύκολη και ενδιαφέρουσα.

Συντάσσοντας το ερωτηματολόγιο φροντίζουμε να περιέχει έως είκοσι ερωτήσεις, ώστε να μην κουράσει τους μικρότερους μαθητές, αλλά να είναι και η επεξεργασία του διαχειρίσιμη από τα παιδιά. Επίσης, για να είναι το ερωτηματολόγιο πιο ελκυστικό στους αποδέκτες, προτρέπουμε τα παιδιά να το εμπλουτίσουν με σχετικές εικόνες που μπορούν να βρουν στο διαδίκτυο ή ακόμα και με δικές τους ζωγραφιές

που έχουν φτιάξει για το περιβάλλον με το λογισμικό Tuxpaint. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζουμε την πολυτροπικότητα του παραγόμενου κειμένου.

Ενημέρωση και Διανομή των ερωτηματολογίου

Οι ομάδες αναλαμβάνουν να ενημερώσουν τις υπόλοιπες τάξεις του σχολείου για τη διεξαγωγή έρευνας σε σχέση με τις γνώσεις τους για την προστασία του περιβάλλοντος καθώς και για τον τρόπο συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου (ηλεκτρονικά ή μη). Η εργασία αυτή μπορεί να γίνει εκ περιτροπής, ώστε να μη λείπουν όλα τα παιδιά ταυτόχρονα από την τάξη.

Η διανομή και η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου μπορεί να γίνει με δύο τρόπους ανάλογα με τις δυνατότητες του σχολείου και της τάξης.

1^η περίπτωση: Μπορεί να συμπληρωθεί στον κειμενογράφο, να εκτυπωθεί και να διανεμηθεί στις τάξεις από τις ομάδες.

2^η περίπτωση: Στην περίπτωση που θα χρησιμοποιηθεί το Google Docs τα ερωτηματολόγια συμπληρώνονται και αποθηκεύονται ηλεκτρονικά. Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να γίνει στα πλαίσια του μαθήματος της Πληροφορικής.

5η & 6η διδακτική ώρα

Συλλογή και ανάλυση δεδομένων

Ολομέλεια

Προετοιμασία

Ο εκπαιδευτικός έχει τους στατιστικούς πίνακες έτοιμους και τους προβάλλει στην τάξη με βιντεοπροβολέα. Ακολουθεί συζήτηση και καταιγισμός ιδεών, οι οποίες καταγράφονται σε αρχείο του λογισμικού εννοιολογικής χαρτογράφησης Kidspiration.

Εργασία σε ομάδες

Η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να σχολιάσει ένα τμήμα του ερωτηματολογίου και να κάνει τις προτάσεις της.

Εργασία στην ολομέλεια της τάξης

Γίνεται συζήτηση μεταξύ των ομάδων σχετικά με τα πορίσματά τους και δίνουμε τη δυνατότητα για διορθώσεις και συμπληρώσεις μεταξύ τους. Ο ρόλος που αναλαμβάνουν οι μαθητές θα πρέπει να στηρίζεται πάνω στις αξίες του διαλόγου και της συμμετοχικής διαδικασίας, ο δε ρόλος του εκπαιδευτικού θα πρέπει να είναι διακριτικά συμβουλευτικός αναφορικά με διορθώσεις τυχόν ασυνταξιών και απόδοσης νοήματος, ώστε να μην παρεμποδίζεται η πρωτοβουλία και η αυτενέργεια των μαθητών.

7η & 8η διδακτική ώρα

Παρουσίαση στην ολομέλεια του σχολείου

Τέλος, η κάθε ομάδα ετοιμάζει από μία παρουσίαση που θα αναφέρεται στο τμήμα του ερωτηματολογίου που επεξεργάστηκε και ταυτόχρονα θα κάνει και τις προτάσεις της. Η παρουσίαση αυτή προτείνεται να γίνει στην ολομέλεια του σχολείου, εφόσον όλοι οι μαθητές συμμετείχαν στην έρευνα. Η παρουσίαση ετοιμάζεται με τη βοήθεια του προγράμματος Power Point.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Α'

- Βρείτε στην επιφάνεια εργασίας το πρόγραμμα Kidspiration.
- πατήστε έναρξη.
- ανοίξτε τον φάκελο με τίτλο «αιτίες καταστροφής του περιβάλλοντος» ή τον φάκελο με τίτλο «συνέπειες από την καταστροφή του περιβάλλοντος», ανάλογα με την ομάδα που ανήκετε.
- κάνετε αποθήκευση.

Σημείωση: Κατά τη διάρκεια των εργασιών θα ξαναγυρνάτε στο αρχείο αυτό, για να προσθέτετε καινούρια στοιχεία στη λίστα σας. Επίσης μπορείτε να εμπλουτίσετε τον εννοιολογικό σας χάρτη με εικόνες που μπορείτε να βρείτε στο μενού του προγράμματος.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Β'

- Πηγαίνετε στη σελίδα:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=

- Πληκτρολογήστε τη λέξη «φουσκώνω» και έπειτα τη λέξη «στάση» και βρείτε φράσεις με τις παραπάνω λέξεις με μεταφορική έννοια.
 - Γράψτε ένα μικρό κείμενο (50 – 100 λέξεις) στον επεξεργαστή κειμένου, χρησιμοποιώντας κάποια ή κάποιες από τις φράσεις που θα βρείτε. Φανταστείτε ότι τα κείμενά σας θα αναρτηθούν σε ταμπλό του σχολείου που θα αναφέρονται στο περιβάλλον. Μπορείτε να εμπλουτίσετε τα κείμενά σας με εικόνες που θα βρείτε στον φάκελο «οι εικόνες μου». Μπορείτε επίσης και να ζωγραφίσετε τη δική σας εικόνα, την οποία θα φτιάξετε επιλέγοντας
 - < μενού έναρξης
 - < όλα τα προγράμματα
 - < βιοηθήματα
 - < ζωγραφική.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γ'

- Πληκτρολογήστε Wordle.net στη μηχανή αναζήτησης Google.
- πατήστε Create.
- πληκτρολογήστε το κείμενο του συνθήματός σας.
- πατήστε go.
- διαμορφώστε ανάλογα με το κουμπί randomize.
- εκτυπώστε.

Εναλλακτικά:

- Ανοίξτε το πρόγραμμα tuxpaint από την επιφάνεια του υπολογιστή.
- περιηγηθείτε στο μενού και φτιάξτε τη δική σας ζωγραφιά για το περιβάλλον.
- αποθηκεύστε.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Δ'

- Από το κεντρικό μενού του κειμενογράφου επιλέξτε εισαγωγή·
- επιλέξτε εισαγωγή πίνακα·
- επιλέξτε αριθμό στηλών και γραμμών (στήλες ισόποσες με τις κατηγορίες τονισμού που βρήκατε και γραμμές ίσες με τα ουσιαστικά σε -ος που έχετε βρει·
- σώστε το αρχείο σας στον φάκελό σας.

Παράδειγμα:

Αρσενικά προπαροξύτονα σε -ος

Γενική και αιτιατική ενικού και πληθυντικού: τονισμός στην παραλήγουσα	Γενική και αιτιατική ενικού και πληθυντικού: τονισμός στην προπαραλήγουσα
Άνθρωπος	ανεμόμυλος

Z. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο θα μπορούσε να διευρυνθεί με δραματοποίηση, όπου οι μαθητές θα μπορούσαν να υποδυθούν στοιχεία της φύσης ή ακόμα να εκπροσωπούν ζώα που απειλούνται.

Επίσης, σε όποιο από τα τραγούδια που χρησίμευσαν ως αφετηρία για το σενάριο θα μπορούσαν να βάλουν στίχους ελληνικούς, να ασκηθούν στην ομοιοκαταληξία και να δημιουργήσουν το δικό τους τραγούδι για το περιβάλλον.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Για την κατηγοριοποίηση – ταξινόμηση του φύλλου δραστηριότητας 7 είχα στο μυαλό μου να χρησιμοποιήσω μια βάση δεδομένων. Δοκίμασα να χρησιμοποιήσω το λογισμικό tabletopJR, αλλά δε νομίζω να διατίθεται δωρεάν. Έτσι κατέληξα στη δημιουργία πίνακα από τον κειμενογράφο. Δεν είναι κακή επιλογή. Απλώς η δημιουργία μιας βάσης δεδομένων με το παραπάνω λογισμικό πιστεύω ότι θα ήταν πιο ελκυστική στα παιδιά.

Τέλος, καλό θα ήταν οι μαθητές να είναι ήδη κάπως εξοικειωμένοι στη χρήση των λογισμικών που χρησιμοποιούνται (Google Docs, Inspiration, Tux paint), μέσω του μαθήματος της πληροφορικής.

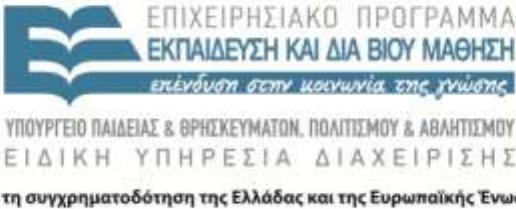
Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καρασαββίδης, Η. & Β. Κόλλιας. 2012. *Η ένταξη και η προστιθέμενη αξία των ΤΠΕ στους διδακτικούς σχεδιασμούς εκπαιδευόμενων στο ΠΑΚΕ Θεσσαλίας: μια μελέτη περίπτωσης, στο 8^ο Πανελλήνιου Συνεδρίου Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Κόμης, Β. & Κ. Ντίνας. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Αθήνα: 2011.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Κουτσογιάννης Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα, Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας του Α.Π.Θ.*

Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

Χατζησαββίδης, Σ. & Μ. Αλεξίου. 2011. *Μεθοδολογία και διαδικασίες ανάπτυξης εκπαιδευτικών σεναρίων στα Γλωσσικά μαθήματα*, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.